

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Вісник № 5
кафедри педагогіки початкової освіти

Професійний розвиток педагога

Матеріали звітної наукової конференції
викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів та студентів
Рівненського державного гуманітарного університету
21 – 22 лютого 2012 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Вісник № 5
кафедри педагогіки початкової освіти

Професійний розвиток педагога

Збірник наукових праць
викладачів, студентів педагогічного факультету РДГУ
та вчителів загальноосвітніх шкіл

Матеріали звітної наукової конференції
викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів та студентів
Рівненського державного гуманітарного університету

21 – 22 лютого 2012 року

РІВНЕ-2012

УДК 37:371:372:373:374:376:379

Вісник кафедри педагогіки початкової освіти. Матеріали звітної наукової конференції викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів та студентів Рівненського державного гуманітарного університету за 2011 рік - № 5. – Рівне: РДГУ, 2012.- 123 с.

Упорядник: Тетяна Євстафіївна Колупасва, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету

Рецензент: Павелків Роман Володимирович, доктор психологічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи Рівненського державного гуманітарного університету, академік АН вищої школи України

Комп'ютерний набір та верстка: Шурин Олена Іванівна

У збірнику подаються статті, повідомлення, тези викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів та студентів Рівненського державного гуманітарного університету. Представлена тематика розроблена з урахуванням сучасного вітчизняного та зарубіжного педагогічного досвіду, досягнень педагогічної та психологічної науки. Матеріали збірника були представлені на секційних засіданнях наукової конференції викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів та студентів Рівненського державного гуманітарного університету за 2011 рік. Матеріали збірника розраховані на викладачів, студентів психолого-педагогічних спеціальностей.

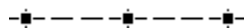
За достовірність фактів, дат, назв і т.п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

Рекомендовано до друку рішенням кафедри педагогіки початкової освіти протокол № 6 від 14.02.2012 р.

Отже, на основі вивчення філософської й психолого-педагогічної літератури ми з'ясували, що розв'язання проблеми формування самосвідомості молодшого школяра базується на вихідних засадах розуміння сутності, структури, функцій самосвідомості, її ролі в життєдіяльності зростаючої особистості. Самосвідомість є невід'ємною властивістю соціального суб'єкта, вищим, порівняно зі свідомістю, рівнем духовного освоєння ним дійсності й самого себе, в якій, на відміну від предметної свідомості, суб'єкт і світ розглядаються у їх нерозривній єдності. Як найбільш синтетична форма духовного освоєння дійсності самосвідомість включає в себе елементи різних видів такого осягнення: пізнавальний, ідеалізуючий, оцінний, нормативно-регулятивний, мотиваційний. Самосвідомість особистості молодшого школяра не може бути зведена лише до самопізнання, а включає самоствалення, самопроекування, самооцінку, самомотивацію, самовиховання та самовдосконалення.

Література

1. Бернс Р. Развитие Я-концепции и воспитание / Р.Бернс. [пер. с англ.]: Общ. ред. и вступ. статья В.Я.Пилиповского. - М.: Прогресс, 1986.- 424 с.
2. Бех І.Д. Виховання особистості. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. / І.Д.Бех. – Київ: Либідь, 2008.- 848 с.
3. Выготский Л. Вопросы детской психологии / В.С.Выготский. - Санкт-Петербург.: СОЮЗ, 1997. – 224 с.
4. Гончаренко С.У. Зміст загальної освіти і її гуманітаризація. Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи. Монографія / С.У.Гончаренко; За ред. І.Зязюна. – Київ: видавництво "Віпол", 2000.– 636с.
5. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність. Підручник [для студ. вищ. пед. навч. закл.] / І.А.Зязюн. – К.: Вища школа., 2004. – 426 с.
6. Сухомлинський В. Проблеми виховання всебічно розвинутої особистості. Духовний світ школяра. Методика виховання колективу / Вибрані твори в 5-ти т. - К.: Рад. школа, 1977. Т.1. – 686 с.

*Гетманчук Надія Олексіївна,
старший викладач
кафедри теорії та методик
початкового навчання РДГУ*

Робота з текстом як засіб розвитку мовлення майбутнього вчителя

Погляд на рідну мову у психологічній площині дозволяє визначити її місце серед усіх курсів, передбачених навчальними програмами школи та ВНЗ, як основне, фундаментальне. Завдяки мові, через мову і учень, і студент рухаються шляхом пізнання, сприймають світ зовнішній і формують свій власний. Мова стає ключем для оволодіння усіма іншими дисциплінами, виступає могутнім чинником у формуванні свідомості індивіда. Збагнути особливість рідної мови в школі – найперший обов'язок вчителя початкових класів, кожного учителя, що працює на відродження національної школи. Це необхідно також для забезпечення наукової основи пошуку інноваційних підходів до методики оволодіння рідною мовою.

У вивченні мови принципового значення набуває проблема дидактичного матеріалу. Найбагатшим мовним дидактичним матеріалом є текст, зокрема художнього стилю, що забезпечує функціонування мови у її найкращих зразках.

Мета нашої статті – розкрити окремі аспекти вивчення лінгвістичного матеріалу на основі художнього тексту для актуалізації інтелектуального і творчого потенціалу майбутніх вчителів, розвитку їх мовлення.

Посилення літературного аспекту у викладанні мовознавчих дисциплін слід розглядати як умову забезпечення активності мови, її зворотного впливу при спілкуванні з джерелом духовності – книгою. Дослідження психологів, мовознавців, літературознавців, методистів (Л.Виготського, Л.Щерби, О.Никифорової, Г.Синиці, Є.Пасічника та ін.) свідчать, що спілкування з текстом вимагає зусиль душі, напруження інтелекту, розвинутого чуття слова. Виявлення лінгвістичних факторів у тексті (вживання тих чи інших частин мови, стійких особливостей синтаксису тощо) позитивно впливає на логіку сприймання, на активізацію співтворчості і учня, і студента.

Опора на текст при вивченні мовного явища ніби зближує те, що лежить на поверхні: слово – об'єкт лінгвістики і слово – вияв образної художньої сутності. Це дає поштовх до розвитку асоціативного мислення, розширює погляд на суть речей, явищ.

Використання тексту позитивно впливає на створення природної мовної атмосфери, мовного середовища, у якому так само природно, рідною мовою, формується власна думка.

Звернення до дидактичного матеріалу – тексту – убезпечує учителя (викладача) від механічного викладання, дозволяє творити і самореалізовуватися у власній творчості, активно впливати на весь хід уроку (заняття), його результати.

Методичні підходи до тексту в останні десятиліття найтісніше пов'язані з пошуками ефективних шляхів розвитку мовлення, що передбачають не лише уміння сприймати текст, а й користуватися ним, складати його. Через текст, у зв'язку з семантикою тексту, його темою, основною думкою, типом зв'язку речень у тексті

виховується чуття слова, здатність сприймати його семантичний обшир, встановлювати асоціативні зв'язки між словами, без яких не буває тексту [3, с.21]. Об'єктом методичної науки стає і теоретична основа розвитку мовлення: засоби зв'язку речень у тексті, тип і стилі мовлення.

У практиці викладання мови текст, зазвичай, – це не весь художній твір і не просто матеріал вправи (часто ним є розрізнені речення, слова, а то й одне речення). Під текстом розуміємо умовно закінчений за змістом уривок твору, що може мати свою назву, опорну для розвитку авторської думки лексику, відзначається виразними засобами зв'язку речень. Це й завершене висловлювання, що може стати зразком для студентської творчої роботи, зв'язної відповіді тощо [4, с.11].

Текст для роботи на занятті має бути невеликим, з яскраво, рельєфно представленими мовними явищами, що вивчаються. Він повинен слугувати не лише цілям пізнання, а й морально-психічному розвитку мовної особистості. Тому при доборі тексту необхідно врахувати психологічні закономірності засвоєння його на певному етапі навчання.

Сучасною методичною наукою немало сказано про естетичну роль використання художніх текстів на уроках мови (М.Баранов, О.Беляєв та ін.). Однак ми акцентуємо увагу на судженнях О.Потебні. Саме йому належить глибокого методичного змісту висновок про величезний вплив поетичної, образної мови на людське мислення та процес пізнання: «Поетизація попереджує недосяжне аналітичне знання гармонії світу. Вказуючи на цю гармонію конкретними своїми образами, що не потребують нескінченної кількості сприймань, і, замінюючи єдність поняття єдністю уявлення, вона деякою мірою винагороджує за незавершеність наукової думки і вдовольняє властиву для людини потребу бачити скрізь ціле і досконале» [5, с.328].

Можна назвати багато мовних фактів, непередбачених правилами. Наприклад, відомо, що звуковий склад слів нашої мови зазнає змін при збігу кількох приголосних (фонетичні та історичні чергування, спрощення). Український правопис подає правила чергування звуків, зокрема [у] – [в], в сучасній літературній мові. Проте, як зазначає О. Блик, на практиці цих правил не завжди дотримуються, і в цьому немає нічого протиприродного [2, с.63]. Звукові зміни часто зумовлені ритмікою фрази чи тексту, навмисним повторенням звуків і самою природою мелодики рідної мови та індивідуальною схильністю мовця її засвоювати, на неї відгукуватися.

Осмислений підхід до аналізу фонетико-графічних явищ у мові може стати доброю теоретичною основою для розвитку зв'язного мовлення в такій цікавій площині, як, наприклад, складання творів на лінгвістичні теми. З цією метою звертаємося до оригінальних текстів Д.Білоуса, М.Сомы, присвячених азбуці, буквам. Вважаємо, що такі тексти спонукатимуть студентів до роздумів про алфавіт як основу писемності, духовний скарб народу, що вимагає до себе відповідного ставлення. Наведемо зразки окремих текстів та можливих завдань до них.

*Тридцять три букви в одному ряду,
Тридцять три букви у кривім роду.
Тридцять три букви – багата сім'я.
Тридцять три букви – то пісня моя.
Буква до букви – і склад мій, і лад.
Слів найдорожчих людський зорепад,
В мові-розмові є всякі слова,
Букви ж поганої – ні! – не бува.
Букви, як люди, – м'які і тверді,
Букви, як друзі, в моєму труді,
З ними шукаю і знаю: знайду
Місце своє у людському роду. (М.Сом.)*

Зрозуміло, що в поетичному тексті окремі вирази, наприклад, «букви м'які і тверді», несуть у собі переносний зміст. Його слід розкрити, використавши термін «знак м'якості», що буде опорою у наступному поясненні. Необхідно провести розмову про абетки інших народів, наприклад, китайську та японську, про кількість знаків у них, про зміни в українському алфавіті, про здатність тридцяти трьох літер творити сотні тисяч слів української лексики.

Дослідження текстів класиків української літератури стимулює пошук ефективних шляхів засвоєння мови, змушує пильніше вдивлятися і велухатися в мовленнєвий потік, створений людською думкою з мовного матеріалу.

Музику рідного слова найсильніше можна почути у фольклорній поезії. У народнопоетичному тексті ніби пробуджується життєва сила слова, стає відчутнішою, напруженішою його звукова оболонка. Скажімо, текст народної скоромовки має такі слова і комбінації, вимова яких вимагає правильної артикуляції, уваги до кожного звука, складу слова, переконливо демонструє важливість чіткої, виразної вимови. Слово, засвоєне через фольклорний текст, в асоціативних рядах, збуджує думку, збагачує мовне природне чуття. Так, явище живання дієслів та інших частин мови з іменниковими суфіксами так званого зменшувального значення (*їстоньки, питоньки, раненько, хорошенько*) засвоюється через народнопісенний текст як специфічне явище української мови, впливає на почуття, входить у власний вжиток. Так само гарно музику слова доносять ритми і характерне римування таких зразків народної творчості, як прислів'я, приказки, замовляння,

приповідки, загадки. Економна, соковита, образна мова загадок, увиразне кожне слово у його прямому чи переносному значенні.

Практика роботи з фольклорними текстами стане у пригоді студентам під час їх майбутньої педагогічної діяльності.

Фольклорний матеріал обов'язково супроводжується завданнями, спрямованими на розвиток мовлення. Не можна оминати жодного прислів'я, яке при вдумливому читанні здатне роздмухати іскри живої уяви і живої думки студента. Наша мета – допомогти майбутньому вчителю оформити ці думки в речення, об'єднати їх у текст, що відповідав би визначеній назві. Опорою в такій роботі має стати знайомий текст, літературні та життєві асоціації. Практика засвідчує, що такий підхід до розвитку мовлення значно полегшує процес творчості, робить її нестандартною, приносить радість знахідок та відкриттів.

Художня мова здатна розкрити багатство семантичних відтінків рідного слова, передати його живе дихання. Тільки текст може забезпечити від механічного, «словникового» засвоєння слова – цього могутнього чинника мовної культури індивіда. Механізм засвоєння окремого слова у словниковому вигляді зазвичай не зачіпає жодної струни в душі молодої людини, не сприяє розвитку асоціативного мислення. Про стереотип такого засвоєння мови писав ще О.Потебня: «Як правило, ми розглядаємо слово у тому вигляді, як воно подається у словниках. Це аналогічно тому, якби ми розглядали рослину, якою вона є в гербарії, тобто не так, як вона живе, а як штучно підготовлена до цілей пізнання» [5, с.281].

Оживає у тексті, набуваючи образотворчої і, отже, виховної сили, будь-яке явище морфології чи синтаксису. Це стосується навіть таких скромних, запрограмованих логічною системою на службову роль частин мови, як сполучник, частка. Наведемо уривок з повісті О.Довженка «Зачарована Десна».

Дядько Самійло не був ні професором, ні лікарем, ні інженером. Не був він, як уже можна догадатись по одному його імені і по тому, що тут писалось, ні суддею, ні справником, ні попом. Він не здатний був на високі посади. Він навіть не був добрим хліборобом... Він був косар, що сусіди забули навіть його прізвище і звали його Самійло-косар, а то й просто Косар. (О.Довженко).

Повторювані у тексті заперечення, виражені за допомогою часток *не, ні*, сприяють актуалізації слова-образу *Косар* (обов'язково звертаємо увагу на правопис слова, спосіб його творення, морфемну будову, особливості відмінювання). Частки *не, ні* зливаються зі словами – настільки очевидне їх значення. Проте правопис таких часток має свої правила і потребує аналізу.

Особливо ретельно аналізуємо частини мови з самостійним лексичним значенням, наприклад, дієслово. Його рушійну силу, цю своєрідну пружину людської думки, можна відчути лише у реченні, тексті. Пропонуємо приклад.

Любив я, коли хтось на дорозі вночі, проходячи повз нас, казав: «Здрастуйте». І любив, коли дід одказував: «Дай Бог здрастувать». Любив, коли скидалась велика риба в озері чи в Десні на заході сонця. Любив, їдучи на возі з луку, дивитись, лежачи, на зоряне небо... Любив скрип коліс під важкими возами в жнива. Любив пташиний щебет у саду і в полі. Ластівок любив у клуні, деркачів – у лузі. Любив плескіт води весняної. І жаб'яче ніжно-журливе кумкання в болоті, як спадала вода весняна. Любив співи дівочі, колядки, щедрівки, обжинки. Любив гупання яблук в саду у присмерку, коли падають вони несподівано в траву... Але більш за все на світі любив я музику. (О.Довженко).

Дієслово *любив* тут повторюється не випадково. Винесене на перше місце у реченні, воно організовує весь уривок як викінчений текст, підсилює основну думку, щоразу вносячи відтінок до характеристики автора, його безмежної, дивовижної закоханості у непримітні прояви життя. Форма минулого часу підпорядкована думці про те, що творча природа автора активно формувалася у далекому дитинстві.

У процесі аналізу таких мовних одиниць, як слово, частини мови, член речення і саме речення, не можна не врахувати їх взаємозв'язку та взаємозалежності у тексті. Робота з текстом дозволяє комплексно підходити до вивчення мовних явищ. Наприклад.

Олександр Довженко був не тільки глибоко національним художником, але й палким патріотом. Любов до рідної землі він вважав не лише правом, але й одним із вищих обов'язків, одною з найістотніших прикмет справжньої людини. Ця любов з особливою пристрасстю оспівана в таких творах, як «Повість полум'яних літ» і «Зачарована Десна». (П.Тичина).

Завдання: Прочитайте. Зробіть синтаксичний розбір речень. Назвіть усі частини мови в реченнях. Простежте роль найвищого ступеня порівняння прикметника у передачі думки. Зразком якого стилю є текст? Обґрунтуйте відповідь. Складіть невеликий зв'язний текст «Любов до рідної землі – не лише право, а й обов'язок справжньої людини».

Зрозуміло, творчі завдання є найскладнішими, найважчими для студентів на будь-якому етапі пізнавальної діяльності. Чимало з них, зневірившись у власних силах, беруть участь у виконанні творчих завдань вкрай неохоче або обирають шлях списування.

Відомо, як страждає нинішня молодь таким недоліком мовлення, як вживання мовних штамлів, суржику, слів-«паразитів». Гадаємо, віршований авторський текст Д.Білоуса «Що значить слово «значить»?» допоможе хоча б комусь позбутися одного з таких слів.

Федько – розумна голова,

а робить все недбало.
 Кризь зуби цідить він слова,
 говорить як попало.
 Як тільки двоє-троє слів –
 одразу: значить, значить.
 І вже таке не раз він плів,
 Що важко розтлумачить.
 Раз на запитання просте –
 Що значить слово «значить»? –
 Сказав: це значить, значить те,
 Що слово «значить» значить!
 Отак вчепивсь в одне слівце –
 не контролює мови.
 А що, по суті, значить це?
 Лінивство розумове. (Д. Білоус.)

Текст можна вивчити напам'ять, скласти усні роздуми про чистоту мови.

Поза сумнівом, міркування в усній формі – це своєрідна передумова для самостійного написання твору-міркування. Цій меті сприятиме і робота над таким текстом:

Очищати рідну мову і разом з тим збагачувати її – це завдання кращих умів. Очищати, не збагачуючи, часто означає діяти бездушно, тому що нема нічого більш зручного, ніж, відволікаючись від змісту, стежити тільки за висловом. Розумна людина місить і уминає свій словесний матеріал, не турбуючись про те, з яких елементів він складається, а нерозумному легко говорити чистою мовою, оскільки йому нічого сказати. Йому не відчути, який жалюгідний сурогат вживає він замість значного слова, якщо це слово ніколи не було для нього живим, тому що він застосовував його, не думаючи. Поезія і пристрасна мова – джерела, з яких вибухає життя слова, і якщо вони в своїх поривах захоплюють і сміття, то воно колись обов'язково осяде на дно, а чистий рівчачок потече над ним далі. (Й. Гете.)

Завдання: Прочитайте текст. Розкрийте своє розуміння виділених слів і словосполучень. Складіть власне висловлювання на тему «Поговорімо про живі слова».

Сказане дає змогу сформулювати основні принципи організації роботи з текстовим матеріалом, визначеним як дидактичний під час вивчення курсу сучасної української мови:

- Забезпечення текстової основи мовного дидактичного матеріалу сприяє розвитку емоційно-естетичної чутливості до слова, здатності самостійно орієнтуватися у сфері фонетики, лексики, граматики.
- Органічне поєднання вивчення теорії мови зі спостереженнями виразних функцій мовних одиниць у художніх текстах виступає засобом розвитку естетичного мовного смаку, якісного збагачення мовної культури майбутніх вчителів.
- Оцінне ставлення до засобів виразності одиниць різних мовних рівнів сприяє розвитку чуття стилю, активізації ідейно-естетичного сприймання тексту.

Отже, текст є надзвичайно важливим засобом пізнання мовних явищ, умовою інтелектуального зросту та розвитку індивіда як мовної особистості.

Список використаної літератури

1. Бандура О. Міжпредметні зв'язки в процесі вивчення української літератури. – К.: Рад. шк., 1989. – С.33.
2. Блик О. Фонетика. Орфоепія. Графіка. Орфографія. – К., 1988. – С.63.
3. Бондарчук Л. Методику підказує текст. – Тернопіль, Мальва. – 2001. – 160 с.
4. Мельничайко В. Лінгвістика тексту в шкільному курсі мови. - К., 1986. – 134 с.
5. Потєбня А. Из лекций по теории словесности // Эстетика и поэтика. – М., 1976. – 465 с.

—■— —■— —■—

*Главацька Іванна Станіславівна,
 студентка магістратури V курсу
 Науковий керівник – к. пед. н., доц. Захарчук З.О.*

Смисловий аналіз тексту, форми застосування

Під час роботи над опрацюванням фактичного змісту тексту чільне місце посідає смисловий аналіз, який поглиблює усвідомлення тексту, готує дітей до виразного читання.

Важливим у опрацюванні навчального тексту є смисловий аналіз – відповіді учнів на запитання вчителя за змістом тексту. Важливе значення на даному етапі приділяється вибіркового читанні. Вчитель, даючи учням завдання знайти і прочитати ту чи іншу частину в тексті, виробляє практичні навички читання мовчки (сприяє розвитку його швидкості); перевіряє розуміння змісту уривка і спонукає учнів читати текст осмислено.

Молодші школярі повинні дістати поняття про текст як тематичну, змістову і граматичну єдність речень, що входять до нього. Порівнюючи текст і набір речень, не зв'язаних між собою тематично, діти

ЗМІСТ

Передмова		3
Колупасва Т.Є.	<i>Синергетично-системний підхід у взаємодії ВНЗ – ЗНЗ</i>	4
Бірюкова Н.В.	<i>Розвиток освіти на Волині (к.ХІХ – п.ХХ ст.)</i>	6
Блащук О.Ю.	<i>Читання – першочергове завдання початкової школи</i>	9
Боровець О.В.	<i>Емпатійність учителя як умова особистісно зорієнтованої педагогічної комунікації</i>	10
Бричок Б.П.	<i>Антропологічна криза у системі сучасної освіти</i>	13
Бричок С.Б.	<i>Педагогічні погляди Софії Русової у публікаціях журналів "Світло" (1910-1914 рр.)</i>	16
Вальчук І.А.	<i>Проблеми морального виховання учнів початкових класів в історії педагогіки</i>	20
Василевич Т.М.	<i>До питання про науково-теоретичні передумови освоєння процесу набуття навичок виразного читання за партитурою навчального тексту</i>	21
Вашкевич Т.В.	<i>Особливості педагогічного спілкування вчителя початкових класів</i>	23
Веремчук А.П.	<i>Формування ціннісної культури педагогічної діяльності: інтегративно-культурологічний підхід</i>	25
Власюк О.В.	<i>Використання загадок на уроках української мови в початкових класах</i>	27
Вознюк М.Д.	<i>Підготовка майбутнього вчителя до творчої діяльності</i>	29
Возняк Н.В.	<i>Опрацювання художнього твору на уроках читання в 3-4 класах</i>	31
Ганжа М.В.	<i>Сучасний стан проблеми естетичного виховання: інтерактивний підхід</i>	33
Герасимчук А.М.	<i>Вплив ідей Реформації та Відродження на розвиток освіти та педагогічної думки в Україні</i>	35
Герба В.М.	<i>Формування самосвідомості учнів початкової школи</i>	37
Гетманчук Н.О.	<i>Робота з текстом як засіб розвитку мовлення майбутнього вчителя</i>	39
Главацька І.С.	<i>Смисловий аналіз тексту, форми застосування</i>	42
Далінчун Ю.В.	<i>Теоретичні основи національного виховання</i>	45
Демчук І.А.	<i>Удосконалення техніки читання у молодших школярів на уроках читання</i>	47
Джас М.І.	<i>Професійно-педагогічна діяльність вчителя як історико-педагогічна проблема</i>	48
Дзвінська С.В.	<i>Основні технології (системи) розвивального навчання молодших школярів в українській педагогічній науці в 60-90-х роках ХХ століття</i>	52
Дмитрук Р.М.	<i>Особливості організації робочого часу студентів</i>	55
Долгих А.П.	<i>Текстотворення, як найважливіший вид роботи з мовленнєвого розвитку мовно-мовленнєвих умінь молодших школярів</i>	58
Іванова Л.І.	<i>Використання мовно-ситуативних завдань у аспекті комунікативного вивчення окремих розділів початкового шкільного курсу рідної мови</i>	60
Іванюк Ю.В.	<i>Інновації у змісті сучасної освіти</i>	66
Касянець Ю.Б.	<i>Просвітницька діяльність І.Огієнка(1882 - 1972)</i>	67
Кмитюк О.В.	<i>Дидактичні інноваційні технології в історичній ретроспективі</i>	70
Козіцька О.А., Давнюк С.В.	<i>Збагачення мовленнєвого діапазону студентів приднубальними синтаксичними конструкціями</i>	73
Кухарук О.І.	<i>Модернізація освіти в Україні</i>	76
Куцмида Н.В.	<i>Ситуативні вправи як основне джерело збагачення діалогічного мовлення молодших школярів</i>	78
Лавренчук А.П.	<i>Тенденції та пріоритети виховання дітей в сучасній сім'ї</i>	81
Михальчук О.В.	<i>Контроль за результатами навчання на уроках читання</i>	83
Наумова І.Б.	<i>Основні чинники формування науково-педагогічних поглядів Джона Локка</i>	85
Нікітюк І.П.	<i>В.О.Сухомлинський про оцінку як метод навчання учнів</i>	87
Панасюк Л.В.	<i>Як зацікавити дитину читати</i>	88
Перець О.М.	<i>Технологія формування професійної компетентності майбутнього вчителя початкових класів</i>	91
Руткаускайте Л.В.	<i>Актуальність проблеми комунікативної спрямованості уроку читання</i>	94
Скігар О.М.	<i>Педагогічні ідеї Марії Монтесорі</i>	96
Тупік Ю.О.	<i>Програмований контроль знань студентів із синтаксису</i>	97
Усач (Крижанська) Л.В.	<i>Етнопедогогічна основа національно зорієнтованого навчально-виховного процесу у початковій школі</i>	100
Харкевич Р.М.	<i>Соціально-педагогічні засади розвитку початкової освіти в Україні(1917-1933рр.)</i>	105
Хоровець Ю.С.	<i>Соціальна компетентність педагога:сутність, складові</i>	109

Шашок Ю.В.	<i>Метод навчальних проєктів - освітня технологія XXI століття</i>	111
Шевчук Т.Б.	<i>Лексикографічна робота як складова професійної підготовки вчителя початкових класів</i>	113
Шевців З.М.	<i>Педагогічна корекція професійно-значущих компетенцій майбутнього вчителя</i>	116
Юсенко Л.В.	<i>Роль і місце казки в розвитку дитини. Педагоги про виховне значення казки</i>	117
Яковишина Т.В.	<i>Сучасні тенденції розвитку творчої особистості вчителя початкових класів</i>	119